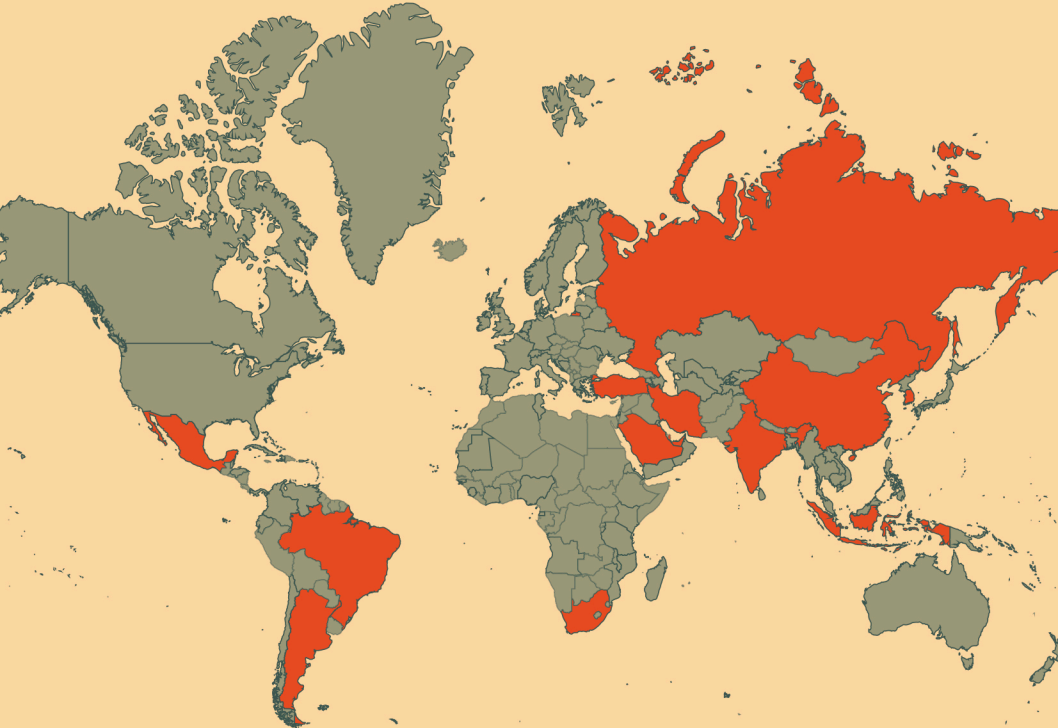

Yeni-emperyalist ülkelerin ortaya çıkışı zerine

Stefan Engel

Stefan Engel

**Yeni-emperyalist ülkelerin
ortaya çıkışı üzerine**

Düzeltilmiş ikinci baskı

Verlag Neuer Weg

Nisan 2018

Stefan Engel, Gabi Fechtner, Monika Gärtner-Engel,
Oskar Finkbohner, Klaus Arnecke

Yeni-emperyalist ülkelerin ortaya çıkışı üzerine

Verlag Neuer Weg
in der Mediengruppe Neuer Weg GmbH
Alte Bottroper Str. 42, 45356 Essen
verlag@neuerweg.de
www.neuerweg.de

Baskı:
Mediengruppe Neuer Weg GmbH

ISBN 978-3-88021-486-6

eBook: ISBN 978-3-88021-491-0

İçindekiler

Yeni-emperyalist ülkelerin ortaya çıkışı üzerine

Önsöz	5
Giriş	6
I. Yeni-emperyalist ülkelerin oluşması, emperyalist dünya sistemine özgü bir özelliştir	8
II. Ezilen ülkelerin ekonomileri ve sınıf yapılarındaki değişiklikler	10
III. Uluslararası üretimin yeniden örgütlenmesi ve yeni-emperyalist ülkelerin ortaya çıkışı	14
1. Tek taraflı bağımlılıktan çıkış, yerli tekellerin uluslararası mali-sermaye ile iç içe girmesi	18
2. Emperyalizme yeni-sömürgeci biçimde bağımlı olmaktan çıkıp, bağımsız yeni-emperyalist ülke olmaya giden yol	20
3. Yeni-sömürgeciliğin krizi, eski emperyalist- lerin mutlak egemenliğini sarsmaktadır	21

IV. 2008-2014 yılları arasındaki dünya ekonomik ve mali krizi: yeni-emperyalist ülkelerin oluşmasının ve son derece hızlı gelişmesinin motoru	25
V. Özellikle saldırganlık gösteren bazı yeni-emperyalist ülkeler	33
1. Çin, yeni-emperyalist ülkelerden en güçlüsü .	37
2. Rusya'nın yeni-emperyalist güç halinde yeniden yükselişi	40
3. Yeni-emperyalist Hindistan'ın Hint alt kıtasındaki hakimiyeti	44
4. Avrupa ile Asya arasındaki eşikte yeni-emperyalist Türkiye	49
VI. Sosyal-şovenizme, oportünizme ve dogmatizme karşı mücadelenin gerekliliği ..	55
VII. Emperyalizmin bunalımlılığının yeni nitel düzeyi	61

Ek:

V. İ. Lenin'in eserlerinden "yeni-emperyalist ülkeler" konusuna ilişkin önemli alıntılar	67
---	-----------

Önsöz

Bir dizi yeni-emperyalist ülkenin ortaya çıkıp kalkınmalarının analizi gerekli olmuştur; çünkü bu yeni gelişim emperyalist dünya sisteminin mevcut yapısını dramatik bir şekilde sorguluyor.

MLPD, Lenin'in emperyalizm hakkında geliştirdiği analizin sağlam temelinden yola çıkarak, 1969 yılından beri, yeni oluşumları ve önemli değişiklikleri diyalektik-materyalist yöntemle ilkesel ve somut olarak incelemiştir: Almanya'daki tekelci devlet kapitalizmini, Sovyetler Birliği ve Çin'de kapitalizmin restorasyonunu, yeni-sömürgeciliğin oluşmasını, uluslararası üretimin yeniden örgütlenmesini ve çevre krizinin gelişmesini. Elinizdeki bu "Mavi ilave", programatik belgelerle ve partinin teorik organı REVOLUTIONÄRE WEG ("Devrimci Yol") sistemiyle geliştirilen ideolojik-politik çizgisine dayandırılmakta ve onu geliştirmektedir.

Morgenröte der internationalen sozialistischen Revolution ("Uluslararası Sosyalist Devrim Şafağı") kitabı, ilk kez 2011 yılında yeni-emperyalist ülkelerin ortaya çıkıp kalkındığı tezini ortaya koydu. Elinizdeki araştırma, bu sağlam temelde geliştirilen tezin bilimsel kanıtını sunmaktadır.

Araştırma, işçi, kadın ve gençlik kitleleri arasında bilinçlendirici tartışmaların gelişmesine bir katkıdır. Ayrıca bu broşürle, Rus Ekim Devrimi'nin 100. yıldönümündeki tartışmalar bağlamında uluslararası devrimci ve işçi hareketi önünde MLPD'nin görüşleri belirlenmektedir.

Temmuz 2017, Stefan Engel

Giriş

Dünyayı büyük karışıklıklar, dramatik çatışmalar, çetin kitle mücadeleleri ve beklenmedik dönüşler kapsamıştır. İnsanların çoğu gelecekle ilgili son derece endişelidir: ABD başkanı Donald Trump, Türkiye’de faşist bir diktatörlüğün kurulması, Suriye’de bitmek bilmeyen savaş, Ukrayna’daki silahlı çatışma, Güney Çin Denizi’nde ABD ve Çin’in karşılıklı provokasyonları veya Kore Yarımadası’ndaki çatışmaların dramatik tırmanışı bu endişelere sebep olmaktadır. Aynı zamanda, ABD ve Kuzey Kore birbirlerini açıkça nükleer savaş ile tehdit ediyorlar. Ve kitleleri, uluslararası tekellerin, azami kârlarını arttırmak için bilinçli ve sorumsuz bir şekilde insan-doğa birliğinin imhasını hızlandırmaları endişelendiriyor.

Burjuva mülteci politikalarının krizi baskısıyla Avrupa’da birçok hükümet 2015 yılından beri açık bir şekilde sağa kaydı veya gittikçe kaymaya devam ediyor. Almanya’da Merkel/Gabriel hükümeti de sağa kaydı. Hükümetler bunu sözde “terörle mücadele” ile meşrulaştırıyor. Bu zemin üzerinde, İkinci Dünya Savaşından bu yana hiç görülmedik bir şekilde her yerde açık gerici, ırkçı, milliyetçi, hatta faşizan hareketler ve partiler de güçleniyorlar(dı).

Aynı zamanda işçi sınıfı ve geniş kitleler arasında bir ilerici ruh hali değişiminin başladığına tanık oluyoruz. Bu hareket, kapsamı, çeşitliliği ve içeriği açısından daha şimdiden 1970’li yıllarda dünya çapında gelişen Vietnam savaşı karşıtı protestoları geride bırakmıştır. Ulusötesi, toplumsal düzeni eleştiren ve yüzbinleri kapsayan yeni bir gençlik hareketi oluştu. Bu hareket, uluslararası devrimci ve işçi hareketinin yeni bir yükselişinin habercisidir. Bütün bunların kaynağı nedir? Nasıl değerlendirilmelidir?

Diyalektik ve tarihi materyalizm, hem nicel hem nitel

türlü toplumsal değişimlerin başlıca nedenlerinin ege-
men politikacıların kafalarında veya programlarında ya
da ortaya çıkan yeni fikirlerde veya felsefelerde buluna-
mayacağını kanıtlıyor. Toplumsal değişimlerin maddi
dayanağı, aslında toplumun ekonomik temelinde, üretim
tarzının çelişkili gelişmesinde yatmaktadır. Bir dizi yeni-
emperyalist ülkenin ortaya çıkması, günümüzde temel
bir sorundur. Bu gerçeęi ve de onun derin nedenlerini ve
etkilerini kavramak gerekiyor – aksi takdirde řu sıralar
dünyada yaşanan değişimleri anlamak ve bundan sınıf
mücadelesi ile insanlığın geleceği için doğru sonuçları
çıkarmak mümkün deęildir.

Almanya Marksist-Leninist Partisi (MLPD), analizinde
başlıca 14 ülkeden oluşan bir grubu yeni-emperyalist
olarak tanımlıyor; yüzölçümleri ve ulaştıkları gelişim
aşaması farklıdır, sosyo-ekonomik yapıları ve geçmişleri
de farklıdır: BRICS ülkeleri Brezilya, Rusya, Hindistan,
Çin ve Güney Afrika; MIST ülkeleri Meksika, Endonezya,
Güney Kore ve Türkiye ve ayrıca Arjantin, Suudi Arabis-
tan, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri ve İran. Bu ülkelerin
yeni-emperyalist niteliği belirli bir dönem esnasında ve
en son toplumsal gelişmeler bağlamında oluştu. 3,7 mil-
yar insan, yani dünya nüfusunun yarısından fazlası bu
14 ülkede yaşamaktadır. Bir dizi diğer ülkede de belirle-
meye başlayan yeni-emperyalist ülkeye dönüşme süreci
bu araştırma için önem taşımaz.

I. Yeni-emperyalist ülkelerin oluşması, emperyalist dünya sistemine özgü bir özelliktir

Lenin, 1916 yılında geliştirdiği emperyalizm analizinde, kapitalizmin gelişmesinde yeni bir dönemin başlamış olduğunu tespit ediyordu: **serbest rekabet kapitalizminden tekelci kapitalist emperyalizme geçiş.**

19. yüzyılın son üçüncü bölümü, İngiltere, Fransa ve bir dizi başka ülkenin emperyalist devlet haline geldiği bir sürecin başlangıcıydı. İngiltere’de daha 19. yüzyılın yarılarında “*emperyalizmin en azından iki bellibaşlı ayırt edici özelliği*”¹ bulunuyordu. Ama Lenin, kapitalist emperyalizmin ancak 20. yüzyılın başında “*tam olgunluğuna*”² ulaştığını söylüyor.

Lenin, 1916 yılında emperyalizmi incelerken, özellikle yeni-emperyalist Almanya ile ilgileniyordu. Almanya, sadece birkaç sömürgeye sahipti. Tam da bu nedenle ülkenin yeni-emperyalist niteliği daha açık bir şekilde öne çıkıyordu: **ekonomik ve politik temelin belirleyicisi olarak mali-sermayenin egemenliği.**

İngiltere devleti, “*zenginliğini ... öncelikle muazzam sa- yıdaki sömürgelerin sömürüsüyle, İngiliz bankalarının muazzam gücüyle*”³ yaratmıştı. **Almanya** ise, 1871 yılından itibaren çok hızlı ve İngiltere’ye göre çok daha dinamik bir şekilde yeni büyük kapitalist güç olarak gelişti. Sanayi üretimi sıçramalı bir şekilde arttı, binlerce çalışanı olan büyük şirketler oluştu ve hammaddelere ve satış pazarlarına büyük ihtiyacı vardı.

¹ Lenin, *Emperyalizm ve Sosyalizmdeki Bölünme*, Sol Yayınları, Mayıs 1990, – <http://www.kutuphane.halkcephesi.net/Lenin/empsosyalizm.html> sayfasına göre

² Lenin, *Die Proletarische Revolution und der Renegat Kautsky*, Eserler, 28. cilt, s.237

³ Lenin, *Krieg und Revolution*, Eserler, 24. cilt, s.400